

Handläggare
Leila Massih
Telefon: 08-50809306

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2024-06-13

Svar på motion om att rädda Rålis

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2023/1389

Förvaltningens förslag till beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bland annat Kungsholmen stadsdelsnämnd med anledning av en motion av Dennis Wedin (M) om att rädda Rålis. Motionen handlar om den nya tunnelbanelinje som planeras mellan Fridhemsplan och Älvsjö och den arbetstunnel som behövs antingen vid Rålambshovsleden eller vid Lindhagensplan. I motionen föreslås att kommunfullmäktige beslutar att avstyrka alternativet att lägga arbetstunneln och byggarbetsplatsen för tunnelbaneutbyggnaden vid Rålambshovsparken, för att istället föra dialog med Region Stockholm för att hitta en lösning vid Lindhagensplan.

Under de senaste åren har Kungsholmens stadsdelsförvaltning tillsammans med övriga berörda förvaltningar inom Stockholms stad deltagit i Region Stockholms samråd gällande utbyggnaden av tunnelbanan från Fridhemsplan till Älvsjö. Sedan de två alternativen för arbetstunnel på Kungsholmen presenterades har Stockholms stads berörda förvaltningar förordat alternativ Lindhagensplan. Senast i januari 2024 framförde staden i ett gemensamt tjänsteutlåtande att alternativ Rålambshovsleden har större negativ påverkan på såväl natur- och kulturvärden, stadsbild, rekreativa värden och allmänhetens framkomlighet.

Den 22 maj 2024 startade ett nytt samråd för den nya tunnelbanan och i de samrådshandlingarna framgår att alternativ Lindhagensplan är den plats som Region Stockholm valt att gå vidare med för arbetstunnel på Kungsholmen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bland annat Kungsholmen stadsdelsnämnd med anledning av en motion av Dennis Wedin (M) om att rädda Rålis. Kommunstyrelsen önskar svar senast den 7 juni 2024. Kungsholmens stadsdelsnämnd har fått förlängd remisstid till den 14 juni 2024.

Ärendet

I motionen beskrivs att Rålambshovsparken, Rålis, är en viktig rekreationsplats samt en uppskattad mötes- och evenemangsplats året om. I motionen beskrivs vidare att en ny tunnelbanelinje mellan Fridhemsplan och Älvsjö behövs, men att tunnelbanebyggnationen riskerar att göra Rålis till en byggarbetsplats under åtminstone ett decennium, för att därefter få en permanent arbetstunnel. Enligt motionen skulle en permanent arbetstunnel innebära bestående och negativa ingrepp i delar av Rålambshovsparken. I motionen förespråkas det andra alternativet för arbetstunneln, Lindhagensplan, då den placeringen inte skulle ge lika stor negativ påverkan på bebyggelse, stads- och gaturum samt kulturmiljö.

I motionen föreslås följande:

Att kommunfullmäktige beslutar att avstyrka alternativet att lägga arbetstunneln och byggarbetsplatsen för tunnelbaneutbyggnaden vid Rålambshovsparken, för att istället föra dialog med Region Stockholm för att hitta en lösning vid Lindhagensplan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för stadsutveckling. Stadsdelsnämndens pensionärsråd och rådet för funktionshinderfrågor har beretts möjlighet att lämna sina synpunkter i ärendet och eventuella synpunkter från dem återfinns i protokoll från respektive råd.

Förvaltningens synpunkter

Under de senaste åren har Kungsholmens stadsdelsförvaltning tillsammans med övriga berörda förvaltningar inom Stockholms stad deltagit i Region Stockholms samråd gällande utbyggnaden av tunnelbanan från Fridhemsplan till Älvsjö. Sedan de två alternativen för arbetstunnel på Kungsholmen presenterades har Stockholms stads berörda förvaltningar förordat alternativ Lindhagensplan. Senast i januari 2024 framförde staden i ett gemensamt tjänsteutlåtande att alternativ Rålambshovsleden har större negativ påverkan på såväl natur- och kulturvärden, stadsbild, rekreativa värden och allmänhetens framkomlighet. Den 22 maj 2024 startade ett nytt samråd för den nya tunnelbanan och i de samrådshandlingarna framgår att alternativ Lindhagensplan är den

plats som Region Stockholm valt att gå vidare med för arbetstunnel på Kungsholmen.¹ Stockholms stad är en självklar remissinstans även under detta samråd och förvaltningen kommer likt tidigare delta i stadens gemensamma tjänsteutlåtande som kommer tas fram till kommunstyrelsen.

Förvaltningen ser att den nya tunnelbanans projektområde vid Fridhemsplan ligger i en del av Kungsholmen som är mycket tätbebyggt med många bostäder och andra känsliga verksamheter såsom skolor, förskolor, sjukhus och viktiga rekreationsområden. Det finns höga kultur- och naturvärden samt sociala värden att ta hänsyn till i detta område. Frågan om var den nya tunnelbanelinjens arbetstunnel ska ligga har varit särskilt utmanande.

Sedan de två alternativen för arbetstunnel på Kungsholmen presenterades har förvaltningen motsatt sig förslaget om att anlägga ett etableringsområde och arbetstunnel vid Rålambshovsparken, särskilt med tanke på att denna tunnel planeras bli permanent. Förvaltningen ser Rålambshovsleden som Rålambshovsparkens gröna förlängning i norr. Där finns ca 50 träd och en stor andel med en stamdiameter över 35 cm. I och med etableringsområdets omfattande utbredning ovan jord har förvaltningen bedömt att alternativet innebära att merparten av träden inom det föreslagna etableringsområdet skulle behöva tas ned. Även om alla träd inom alternativ Rålambshovsleden inte är klassade som särskilt skyddsvärda så är de mycket viktiga för stadsmiljön. Träden bidrar till bättre luft, dämpar buller, tar hand om regnvatten och har en kylande effekt i ett allt varmare stadsklimat. Träden gynnar också den biologiska mångfalden. Vidare utgör träden och slänten en viktig grön fond mellan bebyggelsen och trafikleden och skulle de tas bort försvinner sammanhängande grönska som har stor betydelse för det visuella intrycket av platsen.

Enligt tidigare samrådshandlingar som förvaltningen tagit del av skulle rampen ner till den föreslagna arbetstunneln vid Rålambshovsleden delvis överäckas när tunnelbanan är i drift. Förvaltningen har bedömt att det skulle skapas permanenta fysiska barriäreffekter och att nyplanteringar inte skulle kunna ersätta dagens stora träd och den höga krontäckningsgrad som de innehar, i alla fall inte på mycket lång tid. Förvaltningen har också ställt sig frågande till om det kommer bli möjligt att etablera nya träd på den överäckade rampen.

Förvaltningen har också bedömt att alternativ Rålambshovsleden har avsevärt större negativ påverkan på kulturmiljön än vad

alternativ Lindhagensplan har. Etableringsytan för alternativet med tunnelmynning vid Rålambshovsleden ligger inom Rålambshovsparkens kantzon, mellan Rålambshovsleden och stadsbebyggelsen. I riksintressebeskrivningen nämns parkanläggningar och sammanhängande parkstråk som en del av riksintressets värden. Alternativet vid Lindhagensplan berör inga utpekade kulturmiljövärden utöver att även detta alternativ ligger inom riksintresset Stockholms innerstad och Djurgården.

I alternativet Rålambshovsleden har förvaltningen sett med oro på att befintlig gång- och cykelväg intill Rålambshovsparken skulle behöva ledas om, både vad gäller allmänhetens tillgänglighet men även avseende eventuella intrång i parken. Alternativ Rålambshovsleden skulle innebära kraftig byggtrafik precis intill Rålambshovsparken, ett viktigt rekreationsområde dit många förskolor, skolor och besökare tar sig regelbundet från området kring Fridhemsplan.

Vidare är den föreslagna etableringsytan vid Lindhagensplan till stor del redan hårdgjord och ingreppen ovan jord presenteras bli betydligt mindre. Även om etableringsområdet innefattar två värdefulla träd och ligger intill ett område med visst naturvärde, bedömer förvaltningen att påverkan blir mindre eftersom det är färre träd inom området och ingreppen ovan jord är mindre.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Karin Ekrin
Avdelningschef
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Motion om att rädda Rålis

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn

Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör
Karin Ekrin, Avdelningschef

Datum

2024-05-24
2024-05-24